

Prokné Palik Mária megjegyzései a kézírathoz

1. Géppel kezelhető adatbázis esetén lehetőség nyílik az összetett jelzetek önálló jelentéssel bíró jelzetrészei, az általánosan közös önálló és nem önálló alosztások szerinti keresésre. Ezeket a jelzetrészeket minden esetben meghatározott metanyelvi jelek jelölik. A speciális alosztások jelentése azonban más és más lehet, attól függően, hogy mely táblázatban, vagy táblázatokban sorolták fel azokat. Kereshetővé tételük további fejlesztéseket igényelne.
2. Számítógépes adatbázisok esetén elengedhetetlen a jelzetek egyértelmű használata. Ezt a célt úgy érhetjük el, ha besorolási adatál-

lományt hozunk létre. A besorolási adatnak tartalmaznia kell a numerikus jelzetet, a jelzet természetes nyelvű meghatározását, a jelzet bevezetésének, illetve megszűnt jelzet esetén a megszűnésének dátumát. Utalókkal kell jelezni, hogy a megszűnt jelzeteket milyen új jelzet vagy jelzetek váltották fel, illetve az adott jelzet bevezetése előtt milyen jelzetet vagy jelzeteket használtunk az adott tárgykör osztályozására. Ily módon lehetőség nyílik a jelzetváltozások követésére a katalógusban. A jelzetek természetes nyelvű meghatározása egyszerűbbé teszi az ETO jelzetek szerinti keresést a katalógusban.

Ungváry Rudolf: Észrevételek egy ETO-ról szóló tanulmányhoz

Mándy Gábor az Egyetemes Tizedes Osztályozási rendszer (ETO) hibáit a régi kiadás alapján elemezi és bírálja, miközben az új kiadás magyar változata már évekkel ezelőtt elérhetővé vált. Ez nonszensz. Attól, hogy a könyvtári katalógusokban még alig tértek át az új kiadás használatára, az új ETO még lehet sokkal jobb vagy sokkal rosszabb, mint a régi. Másrészt a régi és az új kiadás között készen vannak, és bárki számára hozzáférhetők a *konkordanciátáblázatok*. Csak nem a régi ETO a hibás abban, hogy az újra nem tértek át? Arról sem ír érdemben, hogy a régi ETO-nak létezik a teljes kiadása, amellyel rendkívül pontosan lehet osztályozni. A nagy könyvtárakban ma gyakorlatilag ezt használják, ennek részletezettsége lényegesen nagyobb az általa tárgyalt középkiadásénál.

Annak, hogy az ETO prekoordinált, más szóval monohierarchikus rendszer, ma már nincs köze ahhoz, hogy mellérendelő módon használják. Senki sem követi azt az archaikus elvet, hogy minden dolgot csak egy-egy osztályba sorol-

janak; ezt már a múlt század elején sem igazán követték. Elég ehhez bármelyik ETO-t használó nagy könyvtár online katalógusába bepillantani: a dokumentumrekordokhoz rendkívül sok esetben kapcsolnak egynél több ETO-jelzetet. A mai osztályozó, aki a tárgyszavas tartalmi feltárás kultúrájában nőtt fel, az ETO jelzeteit is úgy használja, mintha tárgyszavak lennének. Éppen nem a kettőspontos viszonyítással, mert az mindig csak az adott jelzet speciálisabbá tételére való. Ez a teljes kiadást használva nem valami gyakori igény. A + jeles, vagylagosságot jelölő összekötésről, meg a / jeles összefoglalásról nem beszélve, melyek alig fordulnak elő. A gyakorlatban az ETO jelzeteivel is afféle koordinált indexelés folyik. Néhány példa az OSZK-ból:

Villamos vezetékek és berendezések
 696.6: 657.47 (439) (083.133)
 621.332.3: 657.47 (439) (083.133)
 GE Hírlevél
 085.3
 621.32.03